2-23115243-12-2-09082023
dosar nr. 2-16459/2023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

25 aprilie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
în componența: Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah
Grefier Cătălina Musteață

examinând în ședință publică de judecată cauza civilă la acțiunea înaintată de Vartic Olesea împotriva lui Vartic Vasile, intervenient accesoriu DPDC Ciocana mun. Chișinău, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere,-

a c o n s t a t a t:

Pretenții revendicate

La 08.08.2023, reclamanta Vartic Olesea a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva pârâtului Vartic Vasile prin care solicită: **1**.a desface căsătoria dintre reclamantă și pârât; **2**.a stabili domiciliul copiilor minori Vartic Evelina și Vartic Daniel cu reclamanta; **3**.a încasa de la pârât în beneficiul reclamantei pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 5000 lei/lunar la fiecare; **4**.a încasa de la pârât cheltuielile de judecată (*pretenția de partaj a fost separată într-un proces aparte f.d.56*).

În fapt, reclamanta menționează că din căsătoria cu pârâtul s-au născut copiii minori Vartic Evelina și Vartic Daniel.

Reclamanta declară că pârâtul este o persoană violentă, iar în anii de căsătorie s-a creat o atmosferă de neînțelegere și certuri permanente, pârâtul maltratând psihic și fizic reclamanta în prezența copiilor, din care motive reclamanta s-a separat cu copiii de pârât în martie 2023, respectiv reclamanta consideră imposibil de a păstra familia cu pârâtul.

Reclamanta menționează că întreține și educă singură copiii, iar pârâtul a consimțit ca reclamanta să rămână împreună cu copiii la plecarea reclamantei din apartamentul comun cu al pârâtului, copiii fiind atașați de reclamantă.

Reclamanta susține că dispune de condiții bune de trai pentru a asigura copiilor un nivel de trai decent și adecvat, iar pârâtul este implicat într-un regim de muncă supraîncărcat ce nu îi permite să acorde copiilor timp suficient, atenție și educație.

Reclamanta consideră că domiciliul copiilor minori urmează a fi stabilit cu reclamanta, care va păstra relația copiilor cu tatăl acestora în exercitarea liberă de pârât a drepturilor și obligațiilor de părinte fără impedimente din partea reclamantei.

Reclamanta menționează că de la separarea de pârât acesta a contribuit la întreținerea copiilor minori doar cu 200 dolari și 1000 lei, astfel pârâtul se eschivează să suporte cheltuielile de întreținere a copiilor, iar pentru a evita această situație

reclamanta consideră rațional a stabili prin hotărâre judecătorească încasarea pensiei de întreținere de la pârât în sumă fixă de 5000 lei, la fiecare copil.

Reclamanta justifică această solicitare din necesitatea achitării plății lunare pentru frecventarea de fiica minoră Vartic Evelina a cursurilor de limbă engleză pentru care achită 600 lei/lunar, orele adăugătoare de matematică pentru care achită 400 lei și de fiul minor Vartic Daniel a cursurilor de dans și canto pentru care achită 300 lei/lunar, respectiv aceste sume urmează a fi împărțite în mod egal cu pârâtul. Rămâne suma de 3440,40 lei, ce corespunde valorii minimului de existență pentru un copil cu vârsta între 7-17 ani, în orașe mari, potrivit informației Biroului Național de Statistică, or valoarea minimului de existență pentru un copil în vârsta de 7-17 ani pentru anul 2022, semestrul II, este de 3440,40 lei, sumă ce constituie minimul de existență pentru un copil, însă nu acoperă toate necesitățile copilului necesare pentru îngrijire, hrană, dezvoltarea fizică, intelectuală și psihologică, deoarece reclamanta asigură condițiile necesare.

Reclamanta menționează că obligația părinților de a întreține copiii minori nu se rezumă la acoperirea coșului minim de consum al copilului pentru anul respectiv, dar la întreținerea copilului proporțional posibilităților financiare ale părintelui.

Reclamanta consideră că stabilirea unei pensii de întreținere a copiilor minori în mărime de 5000 lei, la fiecare, vizează nemijlocit interesele acestora și alte beneficii la care ar avea acces copiii în condițiile executării cu bună-credință de pârât a obligației de achitare a pensiei de întreținere în limite decente. Mai mult, copiii în măsura în care cresc necesită îngrijire mai intensă și cheltuielile sporesc considerabil în acest sens.

La examinarea cauzei, reclamanta Vartic Olesea și avocatul acesteia Lozan Nina au solicitat admiterea acțiunii, inclusiv au concretizat suma cheltuielilor de judecată –încasarea taxei de stat în mărime 140 lei și de asistență juridică 7000 lei.

Pârâtul Vartic Vasile a fost citat legal cu aviz recomandat neridicat de la poștă (f.d.64), respectiv instanța a examinat cauza reieșind din art.22 alin.(4), lit.b) Cod civil, prin care notificarea se consideră ajunsă când este predată la adresa destinatarului. Or, conform art.105 Cod de procedură civilă, (1) Citația şi înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire [...], iar potrivit pct.2 din *Regulile privind prestarea serviciilor poştale*, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30.10.2016, „trimitere nereclamată" este trimiterea poștală care nu a fost predată destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Intervenientul accesoriu, DPDC Ciocana mun. Chișinău, nu s-a prezentat nici un reprezentant, dar a depus Aviz-concluzie și cerere privind examinarea cauzei în lipsa reprezentantului instituției respective (f.d.67-69).

Totodată, instanța reține că a recepționat cereri de la avocatul Coban Igor fără care nu a anexat mandatul avocațial în original (f.d.59-62,71-75), respectiv acest avocat nu a fost participant la proces în prima instanță și nu a fost introdus în PIGD.

Aprecierea instanței

Audiind participanții prezenți la proces, examinând cauza, instanța consideră că acțiunea este întemeiată parțial având în vedere următoarele.

Referitor la pretenția din acțiune privind desfacerea căsătoriei dintre reclamantă și pârât, instanța reține următoarele circumstanțe și norme aplicabile.

Circumstanțe/probe. Din materialele cauzei rezultă că părțile s-au căsătorit, iar din căsătoria acestora s-au născut doi copii minori (f.d.10,11).

Reclamanta solicită desfacerea căsătoriei din motivul că nu se mai înțelege cu pârâtul, respectiv nu dorește să conviețuiască cu soțul, care aplică violență în familie potrivit materialelor anexate la dosar (f.d.12-25).

Norme aplicabile. Conform art.37 Codul familiei, (1) Dacă soții au copii minori comuni și nu au ajuns la un acord privind întreținerea, educația și domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorț al unuia dintre soți, [...], desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească. (3) Instanța judecătorească va desface căsătoria dacă va constata imposibilitatea conviețuirii soților și păstrarea familiei în continuare.

Potrivit art.117 Cod de procedură civilă (CPC), (2) În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților [...].

Concluziile instanței. Raportând circumstanțele speței la normele enunțate, instanța consideră că pretenția privind desfacerea căsătoriei urmează a fi admisă.

Instanța a ajuns la această concluzie reieșind din argumentele reclamantei, din care rezultă că nu se mai înțelege cu pârâtul, care aplică inclusiv violență în familie, din care motive nu mai dorește să păstreze familia cu pârâtul.

Or, conform legislației instanța desface căsătoria dacă constată imposibilitatea conviețuirii soților și păstrarea familiei (*art.37 alin.(3) Codul familiei*), ceea ce rezultă în speță și din explicațiile reclamantei, iar în calitate de probe în cauze civile se admit inclusiv elemente de fapt constatate din explicațiile părților (*art.117 alin.(2) CPC*).

Prin urmare, reieșind din circumstanțele reținute instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma normelor enunțate prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind desfacerea căsătoriei, iar taxa de stat pentru eliberarea certificatului de divorț să fie achitată de ambele părți conform legii (*se prezintă la oficiul stării civile*).

Referitor la pretenția din acțiune privind stabilirea domiciliului copiilor minori cu reclamanta, instanța reține următoarele circumstanțe și norme aplicabile.

Circumstanțe/probe. În susținerea pretenției reclamanta a anexat copia certificatelor de naștere ale copiilor minori (f.d.10,11).

Instanța reține referitor la pretenția privind stabilirea domiciliului copiilor minori că intervenientul accesoriu DPDC Ciocan mun. Chișinău a depus Aviz-concluzie din 10.07.2024, din care rezultă că reclamanta dispune de condiții bune pentru creșterea și dezvoltarea copiilor săi minori (f.d.68,69).

Norme aplicabile. Conform art.38 Codul familiei, (1) La desfacerea căsătoriei, soții pot prezenta instanței judecătorești un acord [...] privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. (2) În cazul lipsei unui acord între

soți prevăzut la alin.(1) [...] instanța judecătorească este obligată: d) să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț.

Potrivit art.63 Codul familiei, (2) Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, [...], domiciliul minorului se stabilește de instanța de judecată [...]. (3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanța va cere şi avizul autorității tutelare teritoriale [...].

Conform art.123 Cod de procedură civilă (CPC), (6) Faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Concluziile instanței. Raportând circumstanțele speței la normele enunțate, instanța consideră că pretenția din acțiune privind stabilirea domiciliului copiilor minori cu reclamanta urmează a fi admisă din următoarele motive:

- părinții copiilor nu au prezentat instanței de judecată un acord cu cine dintre părinți vor locui copiii după desfacerea căsătoriei;
- copiii minori locuiesc cu reclamanta, ceea ce reclamanta indică în cererea de chemare în judecată, inclusiv că minorii au un atașament deosebit față de reclamantă, argumente necombătute de pârât în speță. Or, conform legislației faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite dacă cealaltă parte nu le neagă (art.123 alin.(6) CPC);
- din Avizul-concluzie prezentat de DPDC Ciocana mun. Chișinău, pe marginea pretenției privind stabilirea domiciliului copiilor minori, rezultă că reclamanta dispune de condiții bune pentru creșterea și dezvoltarea copiilor (f.d.68,69);
- la caz se atestă violență în familie cauzată reclamantei de pârât (f.d.12-25).

Prin urmare, reieșind din circumstanțele reținute instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind stabilirea domiciliului copiilor minori cu reclamanta.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 5000 lei/lunar la fiecare, instanța reține următoarele circumstanțe și norme aplicabile.

Circumstanțe. Instanța reține că a admis pretențiile din acțiune privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori cu reclamanta (mama copiilor).

În cererea de chemare în judecată reclamanta invocă faptul că de una singură are grijă de întreținerea și educația copiilor săi minori cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, iar din materialele cauzei nu rezultă că pârâtul ar fi angajat oficial în câmpul muncii.

Norme aplicabile. Conform art.74 Codul familiei, (1) Părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori [...]. (2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți [...]. (3) Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească la cererea unuia dintre părinți [...].

Potrivit art.76 Codul familiei, (1) În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori

primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre parți, instanța poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar [...].

Conform art.98 Codul familiei, (2) Pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța judecătorească.

Potrivit art.123 Cod de procedură civilă (CPC), (6) Faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Concluziile instanței. Raportând circumstanțele reținute la normele enunțate, instanța consideră că este întemeiată parțial pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 5000 lei/lunar la fiecare copil.

Instanța a ajuns la această concluzie din motivul că domiciliul copiilor minori în speță este stabilit cu reclamanta, iar conform legislației și pârâtul este obligat să contribuie la întreținerea copiilor săi minori (*art.74 alin.(1) Codul familiei*).

Totodată, reclamanta declară că de una singură are grijă de întreținerea și educația copiilor minori, iar la materialele cauzei nu se regăsesc probe din partea pârâtului ce ar combate aceste argumente invocate de reclamantă.

Or, conform legislației faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat (*art.123 alin.(6) CPC*).

Însă, instanța consideră că urmează a fi admisă parțial pretenția reclamantei privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de 5000 lei/lunar la fiecare, din motivul că mărimea pensiei revendicată de reclamantă nu se justifică cu probe pertinente, cum ar fi dovada unor venituri realizate de pârât care să permită instanței să admită integral cuantumul pensiei revendicată de reclamantă în speță.

Astfel, dacă nu se pot constata veniturile concrete realizate de persoana de la care se revendică pensia de întreținere a copiilor minori, inclusiv dacă persoana de la care se solicită pensia nu este angajată oficial în câmpul muncii, legiuitorul a prevăzut stabilirea pensiei în sumă bănească fixă conform art.76 Codul familiei.

Totodată, cuantumul pensiei de întreținere în acest caz poate să rezulte din informația Biroului National de Statistică (BNS), după cum se indică la pct.5, alin.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 15.04.2013 (*privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii şi alți membri ai familiei*).

În speță, copiii minori au o vârstă cuprinsă între 7-17 ani, iar din informația Biroului National de Statistică accesibilă publicului larg plasată pe site-ul www.statistica.md, rezultă că minimul de existență mediu lunar în orașele mari în anul 2023, semestrul II, pentru un copil cu vârsta între 7-17 ani, constituie 3613,7 lei.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă parțial pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei pensia de întreținere a copiilor minori și anume doar în mărime de 3613,7 lei/lunar la fiecare copil, în rest mărimea pensiei solicitată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 140 lei, instanța reține că potrivit art.art: 82, 94 alin.(1) CPC, taxa de stat face parte din cheltuielile de judecată și instanța obligă partea care a pierdut procesul să le plătească la cererea părții care a câștigat, astfel reclamanta este în drept să pretindă compensarea taxei de stat în mărimea solicitată (*pretenția nepatrimonială privind desfacerea căsătoriei - 40 lei și pretenția nepatrimonială privind stabilirea domiciliului copiilor minori - 100 lei*), fiind anexate probe că a fost achitată (f.d.53), respectiv se încasează de la pârât în beneficiul reclamantei.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistența juridică în mărime de 7000 lei, instanța reține că potrivit art.96 alin.(1), (1^1) CPC, partea care a pierdut procesul compensează părții care l-a câștigat cheltuielile de asistență juridică reale, necesare și rezonabile dacă a fost reprezentată de avocat, astfel reclamanta este în drept să pretindă compensarea acestor cheltuieli în mărimea solicitată, deoarece are câștig de cauză în partea pretențiilor admise, a fost reprezentată de avocat și a anexat probe că a suportat aceste cheltuieli (f.d.3,77), respectiv se încasează de la pârât în beneficiul reclamantei.

Referitor la cheltuielile aferente judecării cauzei suportate de instanța de judecată, instanța reține că pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere reclamanta este scutită de plata taxei de stat prin efectul legii (art.85 alin.(1) lit.a) CPC), iar pârâtul nu este scutit, respectiv urmează a încasa de la pârât în bugetul statului, conform art.98 alin.(1) CPC, taxa de stat în mărime de 2601,86 lei, din valoarea pretenției admise privind încasarea pensiei de întreținere în sumă de 7227,4 lei (calcul: 3613,7 x 2= 7227,4 lei x 12 luni x 3%).

Având în vedere circumstanțele reținute și normele aplicabile, instanța ajunge la concluzia că acțiunea urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu art.art: 236-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea înaintată de Vartic Olesea împotriva lui Vartic Vasile, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Ciocana mun. Chișinău, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere – a admite parțial.

A desface căsătoria dintre Vartic Vasile și Vartic (Baluțel) Olesea, încheiată la *****, la Primăria satului Cruglic, raionul Criuleni, Republica Moldova, trecută în registrul de stare civilă la nr.24.

A stabili domiciliul copiilor minori Vartic Evelina născută la ***** și Vartic Daniel născut la *****, cu mama Vartic Olesea născută la *****.

A încasa de la Vartic Vasile născut la *****, în beneficiul lui Vartic Olesea născută la *****, pensia de întreținere a copilului minor Vartic Evelina născută la *****, în mărime de 3613,7 (trei mii șase sute treisprezece, 7) lei, lunar și a copilului minor Vartic Daniel născut la *****, în mărime de 3613,7 (trei mii șase sute treisprezece, 7) lei, lunar, de la înaintarea acțiunii în judecată la 08 august 2023, până la majoratul copiilor.

A încasa de la Vartic Vasile născut la *****, în beneficiul lui Vartic Olesea născută la *****, cheltuielile de judecată privind taxa de stat în mărime de 140 (o sută patruzeci) lei și asistența juridică 7000 (șapte mii) lei.

În rest, a respinge acțiunea ca neîntemeiată în partea pretenției privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărimea solicitată.

A încasa de la Vartic Vasile născut la *****, în bugetul de stat taxa de stat în mărime de 2601,86 (două mii șase sute unu, 86) lei, pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere de care reclamanta este scutită prin efectul legii.

A încasa taxa de stat la eliberarea certificatului de divorț de la părți conform legii.

A expedia copia prezentei hotărâri pentru înștiințare la Agenția Servicii Publice.

Hotărârea se execută imediat în partea încasării pensiei de întreținere, dar cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah